24/01/2021

Κυριακή ΙΔ’ Λουκά στο Μετόχι του Κύκκου (ΒΙΝΤΕΟ)

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Κύκκου και Τηλλυρίας

Κυριακή ΙΔ’ Λουκά – Παρακολουθήστε τη Θεία Λειτουργία, η οποία έλαβε χώρα στο Μετόχι Ιεράς Μονής Κύκκου, Ιερός Ναός Αγίου Προκοπίου κατά το πρωινό της 24ης Ιανουαρίου.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ:

Κυριακή ΛΑ’ Επιστολών, Αποστολικό Ανάγνωσμα, Α΄ Τιμοθέου α’15–17 (24-01-2021)

Πρωτότυπο Κείμενο (Α’ Τιμ. 1:12-17)

Τέκνον Τιμόθεε, πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς ᾿Ιησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται ᾿Ιησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ᾽ αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Παιδί μου Τιμόθεε, σ’ αυτά τα λόγια που θα πω μπορεί να στηριχτεί κανείς και πρέπει όλοι να τα δεχτούν: Ο Ιησούς Χριστός ήρθε στον κόσμο για να σώσει τους αμαρτωλούς· και πρώτος ανάμεσά τους είμαι εγώ. Ακριβώς όμως γι’ αυτό με ελέησε, για να δείξει ο Ιησούς Χριστός σ’ εμένα πρώτον όλη του τη μακροθυμία, ώστε να γίνω παρά-δειγμα για κείνους που πρόκειται να πιστέψουν σ’ αυτόν και να οδη-γηθούν έτσι στην αιώνια ζωή. Παντοτινή κι αιώνια, λοιπόν, τιμή και δόξα στον αιώνιο βασιλιά, τον άφθαρτο, αόρατο, μοναδικό Θεό. Αμήν.

Εισαγωγικά

Η σημερινή αποστολική περικοπή της Κυριακής είναι παρμένη από την πρώτη προς Τιμόθεο επιστολή του Αποστόλου Παύλου. Πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση της περικοπής, θα είναι χρήσιμο αν αναφέραμε ορισμένες πληροφορίες για τη ζωή του αποστόλου Τιμόθεου, στον οποίο απευθύνει δύο επιστολές του ο απόστολος Παύλος.

Ο Απόστολος Τιμόθεος

Ο απ. Τιμόθεος καταγόταν από τα Λύστρα της Λυκαονίας της Μικράς Ασίας. Ο πατέρας του ήταν Έλληνας στην καταγωγή και η μητέρα του Ιουδαία, μάλιστα δε «πιστή Ιουδαία» κατά πως αναφέρουν οι Πράξεις («και ιδού μαθητής τις ην εκεί ονόματι Τιμόθεος, υιός γυναικός τινός Ιουδαίας πιστής», Πραξ. ιστ,1). Ο απ. Παύλος αναφέρει το όνομα της μητέρας του και της γιαγιάς του ως τα δύο πρόσωπα που τον ανέθρεψαν και πνευματικά από την παιδική του ηλικία. Η μητέρα του ονομαζόταν Ευνίκη και η γιαγιά του Λωΐς (Β’ Τιμ. α, 5).

Η εκτίμηση και ο θαυμασμός του απ. Παύλου προς το πρόσωπο του απ. Τιμοθέου φαίνεται από το γεγονός ότι είναι ένα από τα δύο πρόσωπα – μαζί με τον απ. Τίτο – στα οποία απευθύνει προσωπικές επιστολές ο απ. Παύλος. Ο λόγος βρίσκεται στο γεγονός ότι είναι δύο πρόσωπα από τους συνεργάτες του απ. Παύλου στη διάδοση του Ευαγγελίου του Χριστού και που ανέλαβαν τη διαποίμανση νεοσύστατων Εκκλησιών. Ο απ. Τίτος ποίμανε την Εκκλησία της Κρήτης, ενώ ο απ. Τιμόθεος την Εκκλησία της Εφέσου, ως Επίσκοποι. Η εκτίμησή του φαίνεται και στην πρώτη επιστολή προς τους Κορινθίους στην οποία ενημερώνει τους κατοίκους της Κορίνθου ότι ο απ. Τιμόθεος είναι ο απεσταλμένος του, προκειμένου να τους επαναφέρει στην Αλήθεια (Α’ Κορ. δ’, 17). Ακόμη είναι ο κομιστής της επιστολής προς την Κορινθιακή Εκκλησία, πράγμα που φανερώνει πρόσωπο εμπιστοσύνης και σιγουριάς για αυτό το εγχείρημα.

Ανάλυση περικοπής

Στην Α΄ προς Τιμόθεο επιστολή ο απ. Παύλος εφιστά την προσοχή στον παραλήπτη της απ. Τιμόθεο, ως ποιμένα της Εκκλησίας της Εφέσου, για τον κίνδυνο των αιρετικών. Δίνει οδηγίες για ζητήματα λατρείας και παρουσιάζει τα προσόντα που πρέπει να έχει κάποιος που επιθυμεί να είναι επίσκοπος ή διάκονος. Τονίζει το καθήκον του απ. Τιμοθέου να είναι τύπος και παράδειγμα σε όλα, συμπαραστάτης στο ποίμνιό του και καθοδηγητής. Κυρίως όμως του εφιστά την προσοχή στο θέμα των αιρετικών και ψευδοδιδασκάλων και τον προτρέπει σε συνεχή αγώνα και εγρήγορση.

Στην συγκεκριμένη περικοπή γίνεται αναφορά για το μεγαλείο της αγάπης του Θεού που απέστειλε τον Μονογενή του Υιό, τον Ιησού Χριστό, στον κόσμο με σκοπό τη σωτηρία των αμαρτωλών. Ο Παύλος κάνει έντονη αναφορά στην αμαρτωλότητά του από την άποψη της πρότερής του ζωής. Ως διώκτης και πολέμιος του κηρύγματος του Ιησού και μετέπειτα ως κήρυκας του ευαγγελίου Του. Για τούτο το λόγο αναφέρεται στον εαυτό του ως ο πρώτος μεταξύ των αμαρτωλών. Είναι ενδιαφέρον, εν τούτοις και αναγκαίο συνάμα να διευκρινισθεί ότι η αμαρτωλότητα στην οποία αναφέρεται ο απ. Παύλος και στην οποία εντάσσει πρώτο τον εαυτό του, δεν έχει ηθική έννοια ή διάσταση. Η αμαρτωλότητα αυτή είναι η στροφή εναντίον του θελήματος του Θεού. Άλλωστε, είναι γνωστό από τον ίδιο τον απ. Παύλο, ότι διακρινόταν για το θρησκευτικό του ζήλο και αφοσίωσή του στο Μωσαϊκό Νόμο, τον οποίο υπερασπιζόταν νομίζοντας ότι έτσι διακονούσε το θέλημα του Θεού. Εξομολογείται γράφοντας: «Ηκούσατε γαρ την εμήν

αναστροφήν ποτε εν τω Ιουδαϊσμώ, ότι καθ’ υπερβολήν εδίωκον την Εκκλησίαν του Θεού και επόρθουν αυτήν, και προέκοπτον εν τω Ιουδαϊσμώ υπέρ πολλούς συνηλικιώτας εν τω γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτής υπάρχων των πατρικών μου παραδόσεων» (Γαλ. 1:13-14). Αυτή τη συμπεριφορά είναι που στηλιτεύει και ονομάζει αμαρτία ο απ. Παύλος, μία συμπεριφορά που πρέπει να προβληματίσει και όλους εμας, όταν νομίζουμε ότι, με τον «ου κατ’ επίγνωση ζήλο» μας, διακονούμε την αλήθεια, ενώ στην ουσία γινόμαστε αμαρτωλοί ενώπιον του Θεού και οδηγούμε ή οδηγούμαστε σε σκοταδισμό και μίσος εναντίον των συνανθρώπων μας άλλης θρησκείας, άλλου πολιτισμού, άλλης εθνικότητας, άλλης φυλής, άλλων πολιτικών και ιδεολογικών τοποθετήσεων κ.λπ.

Έτσι, στο κείμενο της περικοπής ο απ. Παύλος σχολιάζει τη δική του μεταστροφή που από διώκτης έγινε κήρυκας και Απόστολος του λόγου του Θεού. Ο σκοπός της μεταστροφής του ήταν για να δείξει ο Ιησούς το μέγεθος της ευσπλαχνίας του πρώτα προς τον Σαύλο – Παύλο και ακολούθως να χρησιμοποιηθεί ο μεταστραφείς Παύλος ως πρότυπο σωτηρίας και αιώνιας ζωής από τους ανθρώπους. Πρότυπο μεταστροφής και φωτισμού από το Θεό και έμπρακτο παράδειγμα του απείρου ελέους και της αμετρήτου καλοσύνης και αγάπης του Θεού προς όλους εκείνους που επρόκειτο να μεταστραφούν από την αμαρτωλή συμπεριφορά τους έναντι του θελήματος του Θεού και έναντι των συνανθρώπων τους, τη χρονική εκείνη στιγμή αλλά και σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας της Εκκλησίας μέχρι τη συντέλεια του κόσμου. Ο Χριστός, άλλωστε, δεν θα παύσει ποτέ να καλεί σε μεταστροφή και μετάνοια και η αποστολή της Εκκλησίας μέσα στον κόσμο είναι αυτή που της ανέθεσε ο ιδρυτής της Κύριος Ιησούς Χριστός.

Ένεκα της σωστικής κλήσεως του Θεού, όχι μόνο προς τον απ. Παύλο, αλλά και προς όλους τους ανθρώπους συγχρονικά και διαχρονικά, ο Απόστολος των Εθνών Παύλος καταφεύγει στη μόνη δυνατή για τον άνθρωπο έκφραση ευχαριστίας προς τον Θεό, τη δοξολογία του Θεού, ενώ συγχρόνως, προβαίνει και σε ομολογία πίστεως προς τον Θεό. Αποδίδεται η οφειλόμενη τιμή και δόξα στο Θεό και παράλληλα παρουσιάζεται η πίστη σ’ αυτόν τον Θεό ως «αιώνιο βασιλιά», «άφθαρτο», «αόρατο», «μόνο και σοφό» Θεό. Στην Δ’ ομιλία του στο ερμηνευτικό υπόμνημα στην Α’ προς Τιμόθεο επιστολή ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναφέρει για το συγκεκριμένο στίχο. Όταν ο απ. Παύλος αναφέρεται στο «μόνο Θεό» εννοεί και τον Πατέρα και τον Υιό με σαφή και ξεκάθαρη νύξη προς τους αιρετικούς που περιέρχονταν και δρούσαν τόσο κατά την περίοδο συγγραφής, τόσο της επιστολής προς τον απ. Τιμόθεο, όσο και του ερμηνευτικού υπομνήματος του Χρυσορρήμονος αυτού Πατέρα της Εκκλησίας. Στη συνέχεια της ομιλίας του ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναλύει, κάνει ένα συσχετισμό, μία αλληλουχία ερωταποκρίσεων με αφαιρετική μαθηματική εξίσωση για να οδηγήσει στο

συμπέρασμα ότι οι δοξασίες των αιρετικών δεν ευσταθούν. Με τον φωτισμένο και ευρηματικό τούτο τρόπο προβάλει την Αλήθεια και το είναι των πραγμάτων ως έχουν. Φθάνοντας τελικώς στο συμπέρασμα ότι την τιμή που προτείνει ο απ. Παύλος να αποδώσουμε στο Θεό δοξολογώντας τον για την άφατη ευσπλαχνία Του, δεν την έχει ανάγκη ο Θεός αλλά εμείς την έχουμε ανάγκη, εμείς ωφελούμαστε. Όντως, τιμώντας τον ίδιο το Θεό «πάλιν ημάς αυτούς ετιμήσαμεν» (Ε.Π.Ε. 23, σ. 188).

Με την προσαγωγή του δικού του παραδείγματος μεταστροφής στην αλήθεια του Ιησού Χριστού, ο απ. Παύλος απευθύνει σε όλους προτροπή και έκκληση να τον μιμηθούμε και να εγκαταλείψουμε τις πρακτικές της συμπεριφοράς που μας οδηγούν σε αδιέξοδα στις σχέσεις μας με τον Θεό και με το συνάνθρωπό μας και να δείξουμε την αγάπη μας προς όλους, χωρίς διακρίσεις και διαλογισμούς.

Κυριακή ΙΔ’ Λουκά, Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λουκ. ιη΄ 35-43 (24-01-2021)

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν Ἰεριχὼ, τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν· ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. Καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με· καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς

εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνο τον καιρό, καθώς ο Ιησούς πλησίαζε στην Ιεριχώ, ένας τυφλός καθόταν στην άκρη του δρόμου και ζητιάνευε. Όταν άκουσε το πλήθος που περνούσε, ρώτησε να μάθει τι συμβαίνει. Του είπαν ότι περνάει ο Ιησούς ο Ναζωραίος. Τότε εκείνος άρχισε να φωνάζει δυνατά: «Ιησού Υιέ του Δαβίδ, σπλαχνίσου με!» Αυτοί που προπορεύονταν τον μάλωναν να σωπάσει, εκείνος όμως φώναζε ακόμη πιο δυνατά: «Υιέ του Δαβίδ, σπλαχνίσου με!» Τότε ο Ιησούς στάθηκε κι έδωσε εντολή να τον φέρουν κοντά του. Αυτός πλησίασε, κι εκείνος τον ρώτησε: Τι θέλεις να σου κάνω;» «Κύριε, θέλω ν’ αποκτήσω το φως μου». Και ο Ιησούς του είπε: «Ν’ αποκτήσεις το φως σου! Η πίστη σου σε έσωσε». Αμέσως ο τυφλός βρήκε το φως του κι ακολουθούσε τον Ιησού δοξάζοντας το Θεό. Κι όλος ο κόσμος, όταν τον είδε, δοξολογούσε το Θεό.

Σχολιασμός

Το σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα, διαβάζεται είτε λίγο πριν την έναρξη του Τριωδίου είτε λίγες εβδομάδες πριν τα Χριστούγεννα, ανάλογα με τη διάταξη του λειτουργικού εορτολογικού κύκλου κατ’ έτος.

Στο κείμενο παρακολουθούμε τον Κύριο σε μία από τις περιοδείες του, η οποία έλαβε χώρα στην Ιεριχώ. Στην περιοδεία αυτή, όπως και σε κάθε άλλη περιοδεία του, τον ακολουθούσε πλήθος ανθρώπων, άλλοι από τους οποίους επειδή ενδιαφέρονταν για τη διδασκαλία του, άλλοι επειδή είχαν περιέργεια για το πρόσωπό του αλλά και πολλοί άλλοι, οι οποίοι προσπαθούσαν να προσελκύσουν την προσοχή του διδασκάλου, ίσως ένα βλέμμα του, επιζητώντας μια ελάχιστη επαφή μαζί του για κάποιο λόγο παρηγοριάς, για τη θεραπεία κάποιου νοσήματος.

Όταν ο Χριστός έβλεπε τυφλούς, παράλυτους, λεπρούς στο δρόμο και του φώναζαν για βοήθεια, δεν τους προσπερνούσε, τους θεράπευε. Όταν στο χώρο, όπου δίδασκε, έφερναν ασθενείς, ακόμα κι από τη σκεπή (βλ. παράλυτο της Καπερναούμ), πάλι τους θεράπευε. Τα περισσότερα τα έκανε, από άπειρη συμπόνια προς τα πλάσματά του. Προσπαθούσε πρώτα να θεραπεύσει την ψυχή του αρρώστου και μετά το σώμα. Σε άλλους έλεγε «μην αμαρτάνεις πλέον», και σε άλλους «η πίστη σου σε έσωσε».

Τα προβλήματα του τυφλού της Ιεριχούς ασφαλώς ήταν πάμπολλα. Δεν ήταν μόνο η τύφλωσή του, αλλά εξαιτίας αυτής και η μεγάλη φτώχεια του που τον έκανε να προσαιτεί στις άκρες των δρόμων, όπως και η καταφρόνηση των συμπατριωτών

του, οι οποίοι δεν ανέχονταν να τους ενοχλεί με τις κραυγές του. Το αίτημά του όμως, όταν κατορθώνει να τραβήξει την προσοχή του Κυρίου, δεν ήταν να του δώσει χρήματα (ζητιάνος ήταν), ούτε να τον τραβήξει από την αφάνεια. Ζητά αυτό που ήταν το κεντρικό του πρόβλημα, το πιο ουσιαστικό: να ξαναβρεί το φως του. Στην ερώτηση του Κυρίου «τί σοι θέλεις ίνα ποιήσω;» το μόνο που λέει είναι «Κύριε, ίνα αναβλέψω».

Και ο Κύριος χωρίς καμιά χρονοτριβή, ανταμείβοντας τη θερμή πίστη του, τον θεράπευσε από την τύφλωση λέγοντάς του, « Ανάβλεψον· η πίστις σου σέσωκέ σε ». Ο λόγος αυτός του Κυρίου αμέσως πραγματοποιήθηκε και έτσι ο τυφλός « παραχρήμα ανέβλεψε, και ηκολούθει αυτώ δοξάζων τον Θεόν». Όμως δε δόξαζε το Θεό μόνο ο τυφλός που τώρα έβλεπε, αλλά «και πας ο λαός ιδών έδωκεν αίνον τω Θεώ».

Η ελπίδα, όπως και η πίστη, εμφανίζονται στις σχέσεις των ανθρώπων με το Θεό, εξαιτίας της φαινομενικής απουσίας του Θεού από τον κόσμο. Βεβαίως, ο Θεός δεν απουσιάζει από τον κόσμο. Είναι πανταχού παρών. Βρίσκεται μέσα στους ανθρώπους, προσφέρεται σε ολόκληρο τον κόσμο, τον συντηρεί και τον προστατεύει. Η ελπίδα συνδέεται με την πίστη. Στηρίζεται στην πίστη και αντλεί από αυτήν το περιεχόμενο της. Ταυτόχρονα όμως η ελπίδα στηρίζει και ζωογονεί την πίστη. Όπως η πίστη, έτσι και η ελπίδα του χριστιανού συνδέεται με το πρόσωπο του Χριστού.

Ο τυφλός της σημερινής περικοπής υπερνίκησε όλα τα εμπόδια και αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση για όλους μας. Δεν πρέπει να υποχωρούμε μπροστά σε οποιοδήποτε εμπόδιο προκείμενου να κάνουμε το χριστιανικό μας καθήκον και να βαδίσουμε σύμφωνα με το θέλημα του Θεού. Για να τα υπερπηδήσουμε χρειάζεται ακλόνητη πίστη, ελπίδα και καθαρή συνείδηση ώστε όχι μόνο να μη παρασυρθούμε αλλά εάν είναι δυνατό, να βοηθήσουμε και άλλους να γνωρίσουν την αλήθεια του Χριστού και να σωθούν.

Και αν ο Κύριος φαίνεται να καθυστερεί στο να ανταποκριθεί στα αιτήματά μας, εμείς ας επιμένουμε και ας συνεχίσουμε την προσπάθειά μας, σίγουροι ότι ο φιλάνθρωπος Κύριος θα μας πλησιάσει και θα μας προσφέρει «τα καλά και συμφέροντα ταις ψυχαίς ημών».

ΠΗΓΗ: ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΥΚΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ